

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRUIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.

buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk 15 centiemen.
Aankondigingen 15 centiemen per drukregel.

TONGEREN, DEN 28 JUNI.

L'Union, een fransch katholiek blad, noudt zich bezig met het konklaaf, dat, gezien de hooge jaren van den Paus, binnen min of meer langen tijd, zou kunnen gehouden worden. Het blad roept de aandacht in op het antikatholiek verbond, dat er tusschen Italie en Duitschland gesloten is. Beide Staten zouden willen, dat er een voor hun gewillige Paus gekozen werd.

Volgens het blad, zou het konklaaf op een ander grondgebied, dan wel het italiaansche, moeten gehouden worden. Hoe wil men vrij zijn, onder den dwang der italiaansche bajonnetten! Daarbij, om eenen Paus naar hun hart te bekomen, zijn de diplomatische intrigues van Pruisen en Italie reeds lang werkzaam en werkt men om Oostenrijk in die kuiperijen mee te slepen. Hierin zal men zoo gemakkelijk niet gelukken. Frankrijk zal echter zijnen plicht weten te doen, zegt L'Union.

Te dezer gelegenheid zal men zich herinneren dat M. von Bismark beweert, de operste hand over het konklaaf te hebben; want hij beweert te zullen onderzoeken of de kiezing wel wettig is gebeurd; is dit niet, volgens hem, dan zal hij weigeren aan den Paus zijn gezag te laten uitoefenen in Duitschland. Ziedaar eene nieuwe macht die Pruisen zich aanmatigt. Nooit heeft eenig land zich een dergelijk gezag gegeven. Men moet wel trotsch en laatlundkend zijn, om iets dergelijks vooruit te zetten.

Het zou wel eens opmerkelijk zijn te weten, hoe M. von Bismark het zal aanleggen, om te weten wat er in het konklaaf omgaat. Men vindt niet iedereen dag een Döllinger, gereed om te verraden, wat het Concilie doet. Misschien hoopt M. von Bismark wel, dat Pius IX de laatste Paus zal zijn, en staat het bij hem reeds vast dat de kiezing van een nieuw opperhoofd zal vernietigd en het Pausdom gansch onmogelijk gemaakt worden.

Arme Bismarck! Arm of in bezit van zijne goederen, dvalend of in een paleis, gevangene of vrij, met zijn weergevonden scepter of met het riet der passie, zal de opvolger van Pius IX zijne zending van stadhouder Kristi voortzetten en al de slimme schelmerijen der staatkunde zullen beschaamd worden, Frankrijk zal over de vrijheid der pauselijke verkiezing waken en aan de vier hoeken der wereld nog den naam doen hooren van den gene die Petrus is.

DE NIEUWE DOKTOR.

Een verhaal naar het Hoogduitsch.

(4^e Vervolg.)

Daarentegen was zij bijna oven onuitpattelijk in allerlei attentie; voor zijnen leuningstoel — hij had zijne bijzondere plaats in de huiskamer der Seldens — had zij de schoonste kussens gestikt, zij had al zijne kleine behoeften en gewoonten zoo nauwkeurig mogelijk bespied en zij lette er op met de grootst mogelijke nauwgezetheid, dat hem nooit het een of ander ontbrak; hare zorg voor hem ging zoo ver, dat zij de pijp, die hij des namiddags placht te rooken, eigenbandig voor hem stopte en toereikte, en haar kanarievogeltje, waarop zij bijzonder gesteld was en welks gezang haar nooit te schel worden kon, moest het zich laten welgevallen met eenen doek overdekt te worden, zoodra zij « oom doktor, » die de schelle tonen van het diertje niet kon verdragen, slechts naderen zag.

Hare verhouding tot Weldaau bleef aanvankelijk min of meer gespannen, want zij kon het hem niet vergeven dat hij de personen en toestanden van N. zoo « over den schouder aanzag, » zoodaals zij zich uitdrukte, en hij van zijne zijde kon het ondanks zijne goede voornemens niet laten, soms zijn satirischen luim bot te vieren. Langzamerhand evenwel had zijne onweerstaanbare beminnelijkheid in den omgang hem weder een weinig bij haar in de gratie gebracht, en buitendien brachten zijne veelzijdige kennis en zijne degelijkheid over 't algemeen een gunstigen indruk op haar teweeg. Zij kon den invloed dien hij op haar uitoefende niet loochenen, maar gevoelde zich terens door zijne nu en dan geuite valsche opmerkingen teruggestooten, en doobberie dus heen en weder, in hare gevoelens omtrent hem; wanneer zij het eene oogenblik met de

Nog een.

Nog een! zegt het Vlaamsche Land: Na den vermaarden Spreux, die stoute liberale voorzitter der koophandels rechtbank van Doornik, die den arme bestool, komt voor de korrekcionnele rechtbank van die zelfde stad, de kommis greffier van deze rechtbank, met name Gustaaf Herman, beschuldigd van een aantal hatelijke deugenerijen. Hij is in de gevangenis en wil niet voor de rechtbank verschijnen.

Sedert teltelijke jaren vroeg hij voor greffier-rechten, veel meer dan hij eischen mocht; het geld, voortkomende van de faillieten, hield hij achter, beweerende dat de onkosten groter waren dan de hoofdsom; om een konkordaat aan een gefailleerden te doen verkrijgen, vroeg en bekwam hij 5300 fr.; hij deed zich ook geld geven om de meubels der faillieten voor de deur niet te laten verkoopen; kortom, hij stoorde overal waar hij aan of bij kwam.

Schoon hij maar 800 fr. jaarwedde genoot, kocht hij huizen en erven, en wondere zaak, niet een advocaat met eene failliet gelast, durfde hem aanklagen, uit vrees dat hij zijne cliënten zou benadeelen. Herman werd zeer gevreesd, uit hoofde van zijnen invloed op de liberale partij, waarvan hij een der steunpilaren was.

Een schoon voorbeeld.

Den tweeden Sinxendag, zijn de inwoners van Houyet nabij Dinant over de geleide van hunnen ieverigen pastoor Dupagne in bedevaart gegaan naar O. L. V. van Foi.

In den godvruchtigen stoet bemerkte men ten minste honderd bannieren.

Maar wat de plechtigheid moest ophelderde, was de tegenwoordigheid van HARE MAJESTEIT ONZE KONINGIN EN VAN DE PRINCESSE LOUISE.

Onze weledele koningin en de jonge vorstin waren met het volk gemengd en volgden te voet de bedevaart met eene eenvoudigheid welke alleen uit geloof en ware godvruchtigheid kan voortkomen. Zij waren dan tegenwoordig in de mis, ten 10 ure gezongen door M. den pastoor Dupagne, en stichtten iedereen door hare ingekehrtheid.

Hooger onderwijs.

Terwijl de katholieke Hoogeschool groeit en bloeit alleen door de mildadigheid der katho-

grootste belangstelling naar zijne woorden luisterde, kon zij een oogenblik daarna door het een of ander woord van hem, dat zij voor spottisch of aanmatigend hield, zeer verbitterd worden, en niet zelden liet zij zich daardoor vervoeren tot uitdrukkingen die, hoewel zij door Weldaau zeer welwillend werden opgenomen, haar echter een afkeurend blik van Elisabeth op den hals haalden. Een andermaal vergat zij tenemaal dat haar 't een of ander in hem niet aanstond, en dan scherpte zij met hem op de ongedwongenste wijze:

— Zij is nog een kind, een onluikende bloemenknop zoo gij wilt, zegde Otto Weldaau eens, toen hij met Elder over haar sprak.

— Ja, wel is zij eene bloemenknop, gaf deze ten antwoord, maar laat er slechts eene warme zonnestraal of een malsche regen op vallen, dan zal dit knop zich tot eene bekoorlijke bloem ontwikkelen.

En Elisabeth? zij was en bleef de ziel van het gezin. Mocht ook oog en oor worden aangetrokken door wat het zij, steeds wendde men zich weder tot die liefelijke gestalte, welke als eene zoete betoovering alleen scheen te beheerschen. Otto vroeg zich zelfs dikwijls af waarin toch die betoovering bestond, want zij ging geenszins uit van eene bijzondere hoedanigheid van persoonlijkheid, die veeleer in haar geheel werkte, en evenmin was die betoovering gegrond op schitterende begaafdheden, daar haar talent voor den zang het enige van dien aard was, dat zich eenigzins boven het middelmatige verbleef. Zij was eenvoudig in al wat zij zeide en deed, maar hoe weinig woorden zij ook in haar onderhoud mengde, en ontschoon pikante zelden niet door haar gewit, en ook nooit door haar geacht werden, verkreeg het gesprek eerst de aanbeveling en het eigenlijk leven wanneer zij er deel aan nam.

Bij al hare vrouwelijke zachtmoedigheid en beminnelijkheid heeft zij toch iets zoo standvastigs en zekers, dat zij altijd slechts het rechte en

liken, moet de vrijzetselaars Universiteit van Brussel gedurig haren toevlucht nemen tot openbaren en officieelen onderstand. Zij vraagt wederom aan de stad Brussel eene toelage van 25,000 franken! — Van alle streken der wereld komen de jongelingen hunne studiën te Leuven doen. Heden telt men in de katholieke Universiteit 157 vreemdelingen uit de verst afgelegene landen.

Overal verstaat men de noodzakelijkheid voor de familiën en landen aan de jeugd een godsdienstig en zedelijk onderwijs te geven.

Brussel, 27 juni 1873.

Mijnheer de Postrijder,

Deze week had in de Kamer eene heel aardige discussie plaats. Het nieuw paleis van justitie was er het voorwerp van.

Een der achtbare vertegenwoordigers van Tongeren, de heer Juliot, had den vinger op eene bloedende wonde gelegd. Met zijne gewone scherpszichtigheid had hij een oprechtschandaal ontdekt. Hij had een hoekje van den sluijer opgelicht en aan aller oogen eenen aardigen pot roozen doen zien.

Gij moet dan weten dat het gouvernement over eenige jaren besloten had te Brussel een nieuw justitie paleis te bouwen. Tot daartoe valt er niets te zeggen. M. Bara die in dien tijd minister van justitie was, had een plan goedgekeurd en aangenomen hetwelk volgens hem en volgens de berekeningen van den brusselschen bouwmeester drie millioenen moest kosten. De fondamente van het gebouw waren nog niet voltrokken, het metselwerk kwam nog niet boven den grond of de drie millioenen waren reeds verkwist.

Nieuwe millioenen werden geestemd, tot heden berekenen men het voltrekken van het brusselsch tribunaal op vijf en twintig millioenen, maar het is niet moeilijk te voorzien dat het met geen vijf en twintig millioenen zal te pas komen. M. Le Hardy de Beaulieu heeft, met de cijfers in de hand, bewezen dat het justitie paleis van Brussel twee en vijftig millioen zal kosten!

Is dat nu geene schande? En heeft de achtbare heer Juliot niet gelijk van in de Kamer de stem te verheffen tegen zulke wraakroepende geldverkwistingen?

Hetgeen hierin het ongelukkigste is, dat is dat het heden onmogelijk is den verdoolden weg te verlaten dien men eens is ingeslagen. Men kan toch het gebouw niet onvoltrokken laten en willens of niet willens men is ver-

het ware treft, zegde Elder eens.

Cecilia liet er op volgen;

— Elisabeth is zoodaals zij zingt: zoo innig, diep en bekoorlijk!

Bedoelde zij daarmede de harmonie van haar gansche persoon, dan had zij met deze opmerking dubbel gelijk, en inderdaad was het juist die harmonie waarin die stille betoovering bestond, welke iedereen ontvond die met haar in aanraking kwam, en waarvan Otto met zulk een onbeschrijfelijk weldadigen invloed de kracht gevoelde. Ook lag dat bekoorlijke gedeeltelijk in haar uiterlijk voorkomen, ofschoon men Elisabeth niet recht schoon noemen kon, want daartoe miste zij het was der jeugd dat zij voor haren tijd scheen verloren te hebben. Niettemin waren die prachtige donkere lokken, welke zij steeds in eene hoogst eenvoudige scheiding en zonder krullen droeg, werkelijk schoon, even als hare oogen, wier vuur evenwel nu nog bleek, vooral wanneer er gesproken werd van de werken der dichters die zij hartelijk vereerde; wanneer die donkere oogen plotseling doordringende stralen schoten, en voor een oogenblik de zwaarmoedige uitdrukking verloren, die ze in den regel eigen was, dan zegde Otto tot zichzelf: « hoe benijdenswaardig moet hij niet geweest zijn dien deze oogen eenmaal vol liefde hebben aangestaard! »

Er was bevalligheid in hare bewegingen, en haar gang, wanneer zij met ligte bijna onhoorbare schreden door het vertrek zweefde, en de manier waarop zij liefkozend langs Cecilia's blonde lonken streek, wanneer deze zich vleidend tot haar wendde en voor een of ander werk hare hulp inriep. Wanneer zij zoo met hare fijne en schoone handen thee zette of hare bloemen in orde schikte of wel op de een of andere wijze voor het gemak en het genoegen van papa zorgde, kon Otto er nooit moede van worden haar in een stil genot verzonken te aanschouwen en hoe langer zoo meer werd zij in zijde oogen omkrans-

plicht de ongerijmde gekheid voort te zetten. Zoo komt het dat het land een vijftigtal millioenen meer zal moeten opbrengen, omdat meester Bara er leelijk neven gekeken heeft toen de bouwmeester hem het plan van het justitie-paleis op zijnen lessenaar legde.

Het gaat zoo maar al te dikwijls. Over eenige jaren, bij het afsterven onzer eerste koningin meen ik, was M. Rogier minister. Er werd besloten dat er te Laeken eene kerk zou gebouwd worden die moest dienen tot begraafplaats der koninklijke familie.

Dat monument moest volgens den bouwmeester 800,000 fr. kosten; het kost eindelijk 6 of 7 millioenen en de geburen vreezen alle dagen dat het gaat invallen.

Het zou wel tijd zijn dat aan die geldbrekerijen een einde gesteld werd. Geeft ons eene goede justitie waar alle burgers gelijk zijn voor den rechter, en spreekt uwe vonnissen uit in een paleis dat met wat minder weelde opgebouwd is, dat zal veel beter zijn dan uwe kreupelle justitie uit te deelen in een prachtig paleis dat met het zweet van burger en pachter is betaald geworden en waar de justitie niet altijd eenen band voor de oogen heeft.

Jan van Brussel.

De rechten der vlaamsche taal.

Wij ontvangen uit Bilsen de volgende mededeeling welke wij, uit oorzaak van plaatsgebrek, slechts gedeeltelijk in ons blad kunnen opnemen.

Bilsen den 26 juni 1873.

Sedert veertig jaren verkeert ons vlaamsch sprekende volk, in eene hoogst onverdragelijken toestand.

In zijn eigen land, dat hij met het reest zij gevochten, waar het door zijne bevolking zoo wel als door rijkdom kunst en wetenschappen, de meerderheid uitmaakt, in dat land wordt het achteruit gedrongen, ja minder dan een overwonnen volk geteld. — Men tracht hem zijne eigenaardigheid te ontrooven, om van hem slechts een verbastard ras meer te laten in welk allen glans verduisterd, alle groetheid vernietigd, al het verbeven onmogelijk is; daarom zoekt men zijne taal, het kenmerk zijner zelfstaandigheid te versmachten. Die taal der meerderheid, die taal zou ik zeggen der natie bant men uit de scholen, men bant ze uit het bestuur, men bant ze uit het gerecht.

Goddank! Machtige stemmen verheffen zich tegen dien onbilliken toestand die de vlamingen als vreemdelingen in hun eigen land behandelt; duizend vertoogschriften zijn de kamers geworden; ten allen kants werkt men met ijver moed

met de sieraden eener ideale verschijning.

Cecilia hing met eene onbegrensde genegenheid aan hare zuster, die haar reeds van jongs af het verlies eener moeder bijna had doen vergeten. Zij was de enige vertrouwde van al hare wederwaardigheden, en elk geluk smaakte zij slechts ten halve wanneer Elisabeth daaraan geen deel kon nemen. Maar ook van alles dat een jeugdig gemoed als het hare een verwijt toeschreef, moest zij zich bevrijden door het hare zuster mede te deelen; want dan wist zij ook, dat zij niet slechts een onbeperkte vergiffenis verwierf, maar dat Elisabeth haar ook volgens haar beste weten bijstond om weder goed te maken wat zij wellicht misdreven mocht hebben.

Eens toen Elisabeth, wogens het afleggen van een of ander bekoed, eenige uren van huis was geweest en terugkeerde, kwam Cecilia haar met een half lachend, half droevig gelaat te gemoet en zegde:

— Ach mijn lief Liesje, ik heb weer iets zeer verkeerdsgaand dat gij voor mij te recht moet brengen! Gij weet immers dat Weldaau er eeno bijzondere liefhebberij in heeft altijd de kassen te doorsnuffelen, die hij bij ons vindt, niet waar? Ik heb dit altoos voor eeno nieuwsgierigheid van hem gehouden, die eigenlijk niemandal te pas komt. Nu zeide hij 'laatst, dat hij er altijd veel belang instelde te weten welke soort van lectuur het meest in den smaak valt van menschen, met wie hij min of meer bekend is, omdat hij daaruit, naar hij zeide, bijna zekere gevolgtrekkingen afleiden kon omtrent het karakter en den omvang van beschaving der lezers. Sedert ik hem dit had hooren zeggen, werd dat snuffelen in onze boeken mij onverdragelijk, en ik bestoot hem een trek te spelen, om hem eens leelijk beet te nemen en een weinig boos te maken. Ik ging dus naar die oude vrouw Berling, aan den overkant, die eene gansche bibliotheek van allerlei sentimenteale romans in haar bezit heeft, en heb zoo'n liefderoemati van de echte soort van haar